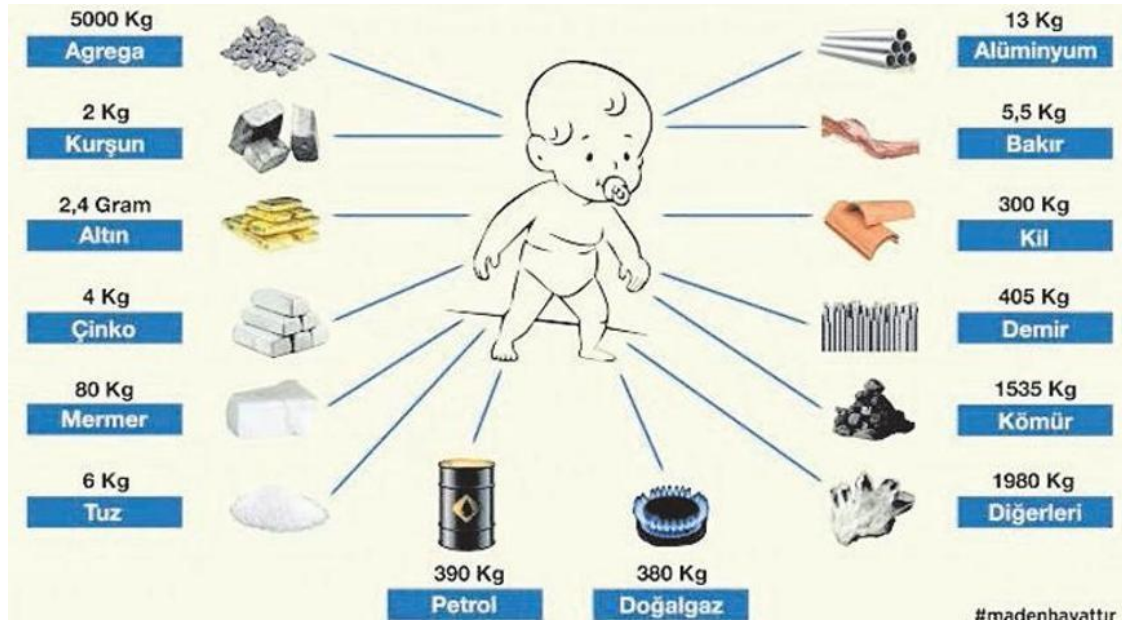

ÜLKE MADENCİLİĞİNİN 2024 YILI GÖRÜNÜMÜ

Madencilik önemli bir yaşam kaynağı özelliğine sahip. Öyle ki hayatımızın önemli bir parçası haline gelen telefon, bilgisayar gibi elektronik ürünleri bugün madencilik sayesinde kullanıyoruz. Bunun yanında çok daha uzun yıllardır günlük hayatımızın birçok alanında maden bulmak mümkün. Hayatımızın önemli parçası haline gelen telefon, bilgisayar gibi birçok ürünü madencilik sayesinde kullanıyoruz. Yaşam alanlarında kullandığımız mineral türü 1.000'i buluyor.

Tüm dünyanın tükettiği madenler dikkate alındığında çarpıcı veriler ortaya çıkıyor. Aıştığımız modern hayatın sürdürülmesi için her insan yıllık olarak 10 ton petrol dışı maden ürününe ihtiyaç duymakta. 79 yaşındaki bir insan yaşam süresi boyunca ise 1.500 ton kayaç, mineral ve metal kullanıyor. Bunlar arasında 160 kilogram kurşun, 6.320 kilogram mermer, 1000 kilogramın üzerinde alüminyum da var. Sayılan bu madencilik ürünlerinin büyük bir kısmı hayatımızın büyük bölümünü geçirdiğimiz ev ve iş yeri gibi kapalı alanların inşasında ve içerisindeki eşyaların üretiminde kullanılmakta. Yaşam alanlarımızda ortalama yaklaşık 1000 farklı mineral kullanılıyor. Peki ya gıdalar? Besin maddelerimizin yüzde 50'den fazlası, yapay gübrelerle yetiştiriliyor. Yapay gübreler olmazsa üretim, yarı yarıya düşer, zaten var olan açlık sorunu, daha da ağırlaşır.

79 yıllık ömürde tüketilen maden

ABD vatandaşı: 1418 ton

AB vatandaşı: 1185

Türk vatandaşı: 632 ton

Türkiye neden hâlâ gelişmekte olan bir ülke konumunda? Uzmanlar bu sorunun cevabının madencilikte olduğunu belirterek 105 milyar dolarlık cevher ve 45 milyar dolarlık hurdadan yılda yılda 3.8 trilyon dolarlık katma değer yaratan ABD'yi örnek gösteriyor. Dış ülkelere satın aldığımız yer altı kaynaklarının 69.1 milyar doları petrol ve doğalgaz. Demir çelik ve hurda ithalatına ise 24.1 milyar dolar ödeyen Türkiye kömüre ise geçen yıl 5.5 milyar dolar ödemek zorunda kaldı.

Ülkemizde Çıkarılan madenler ve Bazı Veriler

	Maden	İşletme Sayısı	Üretim (Ton)	Değeri (Milyon \$)
1	Linyit	385	90.000.000	4.500
2	Doğaltaş	2.025	12.600.000	2.620
3	Altın	18	39,5	2.300
4	Bakır Kons.	6	770.000	1.270
5	Demir Cevheri	26	7.500.000	1.050
6	Bor	4	2.630.000	1.028
7	Trona	2	4.852.000	849
8	Agrega	1.700	300.000.000	700
9	Çinko	16	855.000	467
10	Feldspat	21	9.700.000	340

Sektör temsilcileri Türkiye'nin dünyanın en büyük mermer, feldspat, traverten ve ikinci büyük krom cevheri ihracatçısı, en büyük bor ve üçüncü büyük doğal taş üreticisi ve ihracatçısı, dünyanın sekizinci büyük çinko ve 10'uncu büyük kurşun üreticisi olduğunu, dünya altın rezervinde ise 11'inci sırada bulunduğunu belirterek bu potansiyelin yeni aramalar ve yeni yatırımlarla harekete geçirilmesi gerektiğini söylüyor.

İstanbul Maden İhracatçıları Birliği (İMİB) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Erol Yüce bu süreçte ihracatçılara da mutlaka destek sağlanması gerektiğini belirtiyor. Yüce'nin verdiği bilgiye göre 2023'ün 9 aylık döneminde 4 milyar 258 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren Türkiye, 2024 Ocak-Eylül döneminde yüzde 3,91 artışla 4 milyar 424 milyon dolarlık maden ihracatına imza attı. Bu süreçte Türkiye'den en fazla maden alımını 1 milyar 259 milyon dolarla Çin yaptı.

Krom ihracatının son yıllardaki düşüş yaşansa da 2010'da 2,2 milyon ton olan krom ihracatının 2020'de 925 bin tona kadar gerilerken 2023'te toparlanarak 1,2 milyon tona ulaştı. Ancak bu rakam halen 2010'un çok gerisinde.

Yeraltı zenginliklerinden faydalanmayan hiçbir ülke kalkınmıyor. Dünyada madencilik yasaklandığı hiçbir ülke yok. O yüzden Türkiye de madenlerini

ıkarıp, zenginleştirip, katma değer yaratan ürünlere dönüştürerek ülke sanayisinin hizmetine sunmak zorunda. Sanayinin ihtiyaı olan mineral ve metallerin temini ülke sanayi bakımından da önemli. Özellikle nadir toprak elementleri günümüzün yeni teknolojilerinde her geçen gün ne çıkıyor.

Dünyada üretilen her türlü madenin alıcısı ve satıcısı konumuna gelen in bu sayede 25 yılda 3 trilyon dolarlık yabancı yatırım çekti. Madencilik yerel kalkınma açısından da önemli. Yeni maden sahalarının keşfi, yerel istihdam, altyapı ve halka geri dönen gelirler ile sosyal alandaki iyileşmeleri de beraberinde getiriyor.

Türkiye'nin yüzde 28,8'inin orman vasıflı olarak belirlendiğini ve madencilik faaliyetleri için bu alanın binde nn, geçici özellikli olarak kullanıldığını belirtiyor. Sektör yetkilileri "kesilen her 100 bin ağaçtan sadece birinin madencilik için kesildiğini, orman ürünlerinde ağaç endüstrisi ve yakacak için 35 milyon ağaç kesildiğini ve ülke yzlmnn binde birinin madencilik için kullanılmasına karşılık sektörün evre baskısı altında olduğunu ifade ediyor.

Özetle madencilik için geleceğimizdeki yeri büyük. Daha basit anlatımla madenler olmasaydı bugün birçok araç ve gerece sahip olamazdık. Yer kabuğundan ham olarak çıkarılan cevherler zenginleştirildikten sonra metale dönüştürülürken, bir otomobilin üretimi için en az 10 ton maden cevheri çıkarmak gerekiyor.

Nadir AVŐAROęLU

Maden Mühendisi

Aralık - 2024

KAYNAKLAR

<https://www.ekonomigazetesi.com/sector-haberleri/madencilik-siyaset-ustu-degerlendirilmeli-42689/>

<https://www.milliyet.com.tr/ekonomi/yasam-boyu-1-500-ton-maden-kullaniyoruz-7249734>

<https://www.milliyet.com.tr/ekonomi/ekonominin-itici-gucu-madencilik-7249722>

<https://www.yenisafak.com/ekonomi/turkiyenin-maden-varligi-35-trilyon-dolar-4660886>